

MKä/LSo

8.8.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

Lausuntopyyntöne 29.6.2018, TEM/1333/03.01.01/2018

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS LAIKSI HIILEN ENERGIÄKÄYTÖN KIELTÄMISESTÄ

Lakiesityksen tavoitteena on varmistaa, että hiilen energiakäyttö Suomessa päättyy ennen vuotta 2030. Lisäksi on tarkoitus varmistaa, että hiiltä käyttäviä voimalaitos- tai lämpölaitosinvestointeja tai korvausinvestointeja ei enää tehdä. Esityksen mukaan hiilen käyttö sähkön tai lämmön tuotantoon olisi kielletty 1.5.2029 lähtien. Poikkeuksena olisi sähkön ja lämmön tuotanto huolto- ja toimitusvarmuuden turvaamiseksi.

Teknologiateollisuus ry toteaa, että kivihiilen käyttömahdollisuus on säilytettävä bioenergiaa käyttävissä voima- ja kattilalaitoksissa sellaisten poikkeuksellisten tilanteiden varalta, että puupolttoainetta tai turvetta ei olisi saatavissa. Käyttömahdollisuus on säilytettävä erityisesti talvikauden kaukolämmön tuotannon varmistamiseksi. Kivihiihi on ainoa polttoaine, jota voidaan varastoida suuria määriä huoltovarmuuden ylläpitämiseksi kiinteitä polttoaineita käyttäviä laitoksia varten. Puupolttoaineiden ja turpeen saatavuus vaihtelee korjuuolosuhteiden mukaan ja pitkäaikaisessa varastoinnissa niiden lämpöarvo heikkenee.

Kivihiilen asema on myös keskeinen sähkön toimitusvarmuutta turvaavan tehoreservin kannalta. Nykyisessä tehoreservissä on kaksi hiilivoimalaa ja sopimuksen päättyessä vuonna 2020 kivihiilen asema tehoreservijärjestelmää jatkettaessa on tärkeä.

Kivihiiheen perustuvan huoltovarmuuden kannalta pitää varmistaa, että monipolttoainekattiloissa säilytetään kivihiilen syöttölaitteisto ja kivihiilen käyttömahdollisuus pitkällä aikavälillä, myös 2030 jälkeen.

Kivihiilen energiakäyttö on vähentynyt Suomessa tasaisesti, koska päästökauppa rasittaa eniten juuri kivihiihiltä ja päästöoikeuden hinta tulevaisuudessa nousee edelleen. Lisäksi kivihiihen vero lämmöntuotannossa on varsin korkea, jolloin sitä korvataan muilla energialähteillä. Yhdistetyssä lämmön ja sähköntuotannossa kivihiihi korvautuu pääasiassa puupolttoaineilla. Esityksen nykytilan arvioinnin mukaan ilman kieltoa Suomessa käytettäisiin vuonna 2030 kivihiihiltä enää kahdessa laitoksessa, joissa energiakäyttö olisi yhteensä 3,5-4,0 TWh/a.

Edellisen johdosta Teknologiateollisuus ry esittää, että

nykyiset kivihiihiltä käyttävät voimalaitokset ja kaukolämpökattilat saisivat toimia Suomessa teknis-taloudellisen käyttöikänsä päähän eikä kivihiihen käytön kieltävää lakia tarvittaisi. On todennäköistä, että edellä mainitut kaksi kivihiihiltä käyttävää laitosta poistuisivat käytöstä joka tapauksessa vuoteen 2035 mennessä.

MKä/LSo

8.8.2018

Markkinaehtoisessa kehityksessä, jossa kieltoa ei olisi, yhteistuotantoa poistuu käytöstä noin 200 MW vuoteen 2030 mennessä. Hiilen energiakäytön kieltö vuonna 2029 lisää tätä vähenemää noin 300 MW. Kehitys heikentää sähköjärjestelmän joustavuutta, koska samanaikaisesti sääriippuvaisen tuulivoiman ja joustamattoman tuotannon osuus kapasiteetista kasvaa. Kiellon seurauksena kivihiili korvautuu biomassalla, jonka käyttö kasvaisi noin 2 TWh:lla. Hintasuhteista ja biopoltto-aineiden saatavuudesta johtuen tästä määrästä noin puolet tulisi laivakuljetuksina ulkomailta, kuten lakiesityksen perusteluissakin todetaan. Merkittävä biomassan käytön kasvu olisi mahdollista kattaa kotimaisella biomassalla pidemmällä aikavälillä, kun polttoaineiden toimitusketjujen kehittämiseen jää riittävästi aikaa.

Kaikki polttoaineteholtaan yli 20 MW:n kivihiiltä käyttävät voima- ja kattilalaitokset ovat päästökaupan piirissä. Jos kieltö säädettäisiin ja kivihiilen energiakäyttö loppuisi Suomessa, sillä ei olisi vaikutusta EU:n hiilidioksidipäästöihin. Päästökauppa-järjestelmän katon puitteissa Suomessa vältetyt hiilidioksidipäästöt syntyisivät muualla EU-alueella eikä Suomen kivihiilen käytön kiellolla olisi ilmastopolitiikan kannalta merkitystä. Jos taas hallitus päättäisi ostaa vältetyt päästöoikeudet pois markkinoilta ja mitätöidä ne, voi tätä toimenpidettä hyvällä syyllä pitää valtion varojen haaskauksena.

Esityksessä on mainittu, että kivihiilestä vapaaehtoisesti nopeutetussa aikataulussa eli vuoteen 2025 mennessä luopuville suurille kaupungeille suunnattaisiin kannustepaketti, joka olisi suuruudeltaan 90 miljoonaa euroa.

Teknologiateollisuus ry toteaa, että tämän panostuksen suuntaaminen TEMin energiaosaston kautta vähähiilisen energiateknologian edistämiseen koko Suomessa vähentäisi hiilidioksidipäästöjä paljon tehokkaammin kuin kivihiilen käytöstä luopumisen tukeminen. Lisäpanostuksella voitaisiin edistää laajasti kokeiluhankkeita, pilotteja ja demonstraatioita, jotka soveltuisivat muun muassa aurinkoenergiaa, bioenergiaa, lämpöpumppuja, polttokennoja, tuulivoimaa, vesivoimaa, hukkalämmön hyödyntämistä integroiduissa sähkö-, lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmissä, sähköistä liikennettä, kehittyneitä biopolttoaineita, älykkäiden sähköverkkojen mahdollistamia kysyntäjoustoja, energian varastointia, moderneja kiinteistöautomaatiojärjestelmiä ja nollaenergiarakentamista. Näistä syntyvien kotimaisten referenssien avulla voitaisiin merkittävästi edistää suomalaisen vähähiilisen energiateknologian vientimahdollisuuksia, mikä olisi Suomen pitkäaikaisen edun mukaista.

MKä/LSo

8.8.2018

Sellaisten tuotantolaitosten toiminnan ennenaikainen kieltäminen, jotka ovat käyttöön otettaessa täyttäneet lainsäädännön vaatimukset, rikkoo toiminnanharjoittajien oikeusturvaa, asettaa kyseenalaiseksi omaisuuden suojan ja lisää Suomen maariskiä tuotannollisten investointien kohteena.

Kivihiilen energiakäytön kieltämisen haitat ovat selkeästi hyötyjä suuremmat ja siksi kiellon säätämisestä pitäisi luopua.

Kunnioitavasti

Teknologiateollisuus ry

Matti Mannonen
johtaja, Elinkeinopolitiikka